

PATVIRTINTA
Vilniaus Radvilų gimnazijos
Direktoriaus
2022 m. birželio 29 d.
Įsakymu Nr. V-123

POVEIKIO PRIEMONIŲ TAIKYMO NETINKAMAI BESIELGIANTIEMS MOKINIAMS TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Poveikio priemonių taikymo tvarka nustatyta vadovaujantis 2012 m. rugpjūčio 28 d. LR ŠMM Įsakymu Nr.1268 „Dėl pritarimo rekomendacijoms dėl poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams“.
2. Poveikio priemonių taikymo tvarka netinkamai besielgiantiems mokiniams (toliau Tvarka) padės gimnazijos darbuotojams veiksmingai reaguoti į kraštutinius mokinių netinkamo elgesio atvejus bei iškilusią grėsmę, siekiant užtikrinti gimnazijos bendruomenės narių ir (ar) kitų asmenų fizinį ir psichologinį saugumą.
3. Tvarka nustato galimas taikyti poveikio priemones netinkamai besielgiantiems mokiniams, taip pat pagrindines šių priemonių taikymo gimnazijoje sąlygas.
4. Vartojamos sąvokos:
  - 4.1. **Draudžiami daiktai** - bet kokie daiktai (reikmenys), gaminiai ar medžiagos, kurių apyvarta uždrausta arba ribojama Lietuvos Respublikos įstatymų ar kitų teisės aktų saugumo, sveikatos apsaugos ir kitais visuomenės poreikiais, taip pat kiti gimnazijoje draudžiami turėti daiktai (reikmenys), gaminiai ar medžiagos, kurių sąrašas nurodomas gimnazijos Mokinių elgesio taisyklėse ar kituose gimnazijos veiklą reglamentuojančiuose dokumentuose.
  - 4.2. **Netinkamas mokinio elgesys** – mokinio elgesys, keliantis realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, psichologiniam ar fiziniam saugumui arba turtui, taip pat pasikartojantis, tyčinis, agresyvus, išūlus, griaunantis ugdymo;-si procesą, pažeidžiantis aplinkinių garbę ir orumą bei psichologinį ir fizinį saugumą mokinio elgesys.
  - 4.3. **Poveikio priemonė** - gimnazijos darbuotojo veiksmai, kuriais siekiama nutraukti ar sustabdyti netinkamą mokinio elgesį bei atkurti psichologiškai ir fiziškai saugią ir savitarpio pagarba grįstą ugdymosi aplinką.
  - 4.4. **Pagrįsti fiziniai veiksmai** – su fiziniu kontaktu susiję Gimnazijos darbuotojo veiksmai mokinio atžvilgiu, kurių gali būti imamasi, siekiant nutraukti mokinio elgesį, keliantį realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, psichologiniam ar fiziniam saugumui arba turtui, arba užkirsti jam kelią.
  - 4.5. **Ugdymosi vietos pakeitimas** - laikinas mokinio atskyrimas nuo kitų mokinių, tęsiant mokinio ugdymąsi kitoje gimnazijos patalpoje arba teikiant mokiniui reikiamą švietimo pagalbą.
5. Kitos Sąlygose ir Tvarkoje vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme (Teisės aktų registras (TAR) 2021-12-28, Nr. 27373), Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatyme (TAR, 2022-01-04, Nr. 72) ir kituose teisės aktuose vartojamas sąvokas.
6. Sprendžiant mokinio elgesio problemas bei taikant poveikio priemones vadovujamasi Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencija (Žin., 1995, Nr. 60-1501), Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymu (TAR, 2020-11-18, Nr. 24268), Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymu (TAR, 2020-10-07, Nr. 20886), Vaikų, vartojančių narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas, nustatymo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 2 d. nutarimu Nr. 437 (Žin., 2002, Nr. 35-1305; 2007, Nr. 107-4379), Mokyklos vaiko gerovės komisijos sudarymo ir jos darbo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2020 m. rugpjūčio

4 d. įsakymu Nr. V-1129, Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo vaikui ir mokiniui tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2020 m. rugpjūčio 4 d. įsakymu Nr. V-1134, Psichologinės pagalbos teikimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2020 m. rugpjūčio 4 d. įsakymu Nr. V-1133, Pedagoginių psichologinių tarnybų darbo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2020 m. rugpjūčio 28 d. įsakymu Nr. V-1292, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2004 m. rugsėjo 17 d. įsakymu Nr. ISAK-1462 „Dėl teisės pažeidimų, mokyklos nelankymo, narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimo, ŽIV/AIDS, smurto ir nusikalstamumo prevencijos“ ir kitais teisės aktais, taip pat prioritetinės vaiko teisių ir interesų apsaugos ir gynimo, vaiko žmogiškojo orumo, individualizavimo, visapusiškumo, pagarbos ir protingumo principais.

II. POVEIKIO PRIEMONĖS IR BENDROSIOS JŲ TAIKYMO SĄLYGOS

7. Gimnazijos darbuotojas, esant Tvarkoje nustatytoms sąlygoms ir siekdamas užtikrinti gimnazijos bendruomenės narių ir (ar) aplinkinių saugumą, gali taikyti šias poveikio priemones ar imtis šių veiksmų:
  - 7.1. pakeisti mokinio ugdymosi vietą;
  - 7.2. iškviesti gimnazijos direktorių ar direktoriaus pavaduotoją;
  - 7.3. organizuoti mokinio daiktų patikrinimą;
  - 7.4. panaudoti pagrįstus fizinius veiksmus.
8. Taikant Tvarkoje numatytas poveikio priemones privalu atsižvelgti į mokinio specialiuosius ugdymosi poreikius, jo sveikatos būklę, psichologinę savijautą ir kitas poveikio priemonės parinkimui ir taikymui svarbias aplinkybes.
9. Tvarkoje numatytos poveikio priemonės taikomos mokiniui tik tada, kai gimnazija yra išnaudojusi visas kitas galimas priemones ir švietimo pagalbos teikimo galimybes, pagalbos mokiniui žingsnius: problema → dalyko mokytojas → klasės auklėtojas → tėvai (globėjai, rūpintojai) → socialinis pedagogas → psichologas → Vaiko gerovės komisija, ir jos nedavė lauktų rezultatų, išskyrus neatidėliotinus atvejus, kai vaiko elgesys daro žalą ar kelia realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, saugumui ar turtui. Kitais atvejais į mokinio padarytus Gimnazijos mokinio elgesio taisyklių ir (ar) Priėmimo į gimnaziją sutarties nuostatų pažeidimus reaguojama kitų teisės aktų nustatyta tvarka.
10. Apie mokiniui pritaikytą poveikio priemonę turi būti nedelsiant informuojamas gimnazijos vadovas ar direktoriaus pavaduotojas, mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) arba bent vienas iš jų, taip pat, esant būtinybei, savivaldybės Vaiko teisių apsaugos skyrius ir (ar) teritorinė policijos įstaiga.
11. Mokiniui pritaikytą poveikio priemonę ir gimnazijos darbuotojo veiksmus mokinio atžvilgiu privalu fiksuoti byloje 7.1. (Direktoriaus įsakymai mokinių klausimais).
12. Gimnazijos darbuotojas, įtaręs, kad mokinys gimnazijoje ar jos teritorijoje vartoja narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas ar yra apsvaigęs nuo šių medžiagų, turi vadovautis Vaikų, vartojančių narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas nustatymo organizavimo aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 2 d. nutarimu Nr. 437 (Žin., 2002, Nr. 35-1305; 2007, Nr. 107-4379), ir laikytis jame nurodytų veiksmų sekos.

III. UGDYMO (-SI) VIETOS PAKEITIMAS

13. Ugdymosi vietos pakeitimas gali būti taikomas mokytojo sprendimu, kai mokinio elgesys akivaizdžiai griauna mokinių ugdymosi procesą pamokos metu.
14. Pakeitus ugdymosi vietą, mokinys atlieka mokytojo paskirtas užduotis prižiūrimas socialinio pedagogo arba mokiniui yra teikiama reikiama švietimo pagalba.

15. Mokinio ugdymosi vieta gali būti pakeičiama ne ilgesnei kaip šį sprendimą priėmusio mokytojo pamokos trukmei. Esant būtinybei, šios priemonės taikymo trukmė gali būti pratęsiama gimnazijos direktoriaus, socialinio pedagogo ar psichologo rekomendacija, tačiau ne ilgiau kaip iki tos dienos pamokų pabaigos.

IV. GIMNAZIJOS DIREKTORIAUS AR JO ĮGALIOTO ASMENS IŠKVIETIMAS

16. Gimnazijos darbuotojas gali išsikviesti gimnazijos direktorių ar direktoriaus pavaduotoją, kad padėtų nutraukti netinkamą mokinio ar mokinių grupės elgesį.
17. Gimnazijos direktorius ar direktoriaus pavaduotojas tarpininkauja sprendžiant mokytojo ir mokinio ar mokinių grupės konfliktą, taip pat padeda mokytojui numatyti tolesnes mokinio (-ių) ugdymosi proceso organizavimo galimybes bei pagal kompetenciją inicijuoti ir (ar) spręsti švietimo pagalbos arba drausminių auklėjamojo poveikio priemonių taikymą mokiniui (-iams).

V. MOKINIO DAIKTŲ PATIKRINIMAS

18. Jeigu gimnazijos darbuotojui kyla pagrįstų įtarimų, jog mokinys gali turėti draudžiamų daiktų, gimnazijos darbuotojas nedelsdamas apie tai informuoja gimnazijos direktorių arba jo įgaliotą asmenį.
19. Gimnazijos darbuotojas ir (ar) gimnazijos direktorius arba direktoriaus pavaduotojas turi teisę prašyti mokinio parodyti jo asmeninius daiktus. Mokinio daiktai negali būti tikrinami negavus jo sutikimo ir (ar) jam nedalyvaujant.
20. Jeigu mokinys sutinka parodyti savo asmeninius daiktus, parodymo metu turi dalyvauti mažiausiai du gimnazijos darbuotojai (pvz.: socialinis pedagogas, psichologas, klasės auklėtojas), vienas iš jų – gimnazijos direktorius arba direktoriaus pavaduotojas. Paaškęs, kad mokinys turi draudžiamų daiktų, apie tai nedelsiant informuojami mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) arba bent vienas iš jų ir, esant būtinybei, teritorinė policijos įstaiga.
21. Jei mokinys nesutinka parodyti daiktų, apie įtarimus dėl draudžiamų daiktų turėjimo nedelsiant informuojami mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) arba bent vienas iš jų ir jie kviečiami atvykti į gimnaziją. Jiems nesutikus atvykti ir (ar) neatvykus nustatytu laiku, taip pat, esant būtinybei, apie įtarimus dėl draudžiamų daiktų turėjimo nedelsiant informuojama teritorinė policijos įstaiga.
22. Kol atvyks dėl mokinio daiktų patikrinimo iškviešti asmenys, mokinys turi būti prižiūrimas gimnazijos socialinio pedagogo.

VI. PAGRĮSTI FIZINIAI VEIKSMAI

23. Gimnazijos darbuotojas pagrįstus fizinius veiksmus mokinio atžvilgiu gali taikyti tik tais atvejais, kai siekiama:
  - 23.1. apsaugoti mokinį nuo savęs ar kitų asmenų (su)žalojimo;
  - 23.2. užkirsti kelią ir (ar) nutraukti smurtinį mokinio elgesį prieš kitus mokinius, gimnazijos darbuotojus ar kitus aplinkinius asmenis;
  - 23.3. neleisti mokiniui palikti patalpos, jeigu jo pasišalinimas kelia grėsmę jo paties ar kitų asmenų saugumui;
  - 23.4. nutraukti mokinių tarpusavio muštynes, jei mokinys (-iai) nereaguoja į žodinius gimnazijos darbuotojo paliepimus jas nutraukti;
  - 23.5. nutraukti mokinio veiksmus, kuriais niokojamas turtas, ir (ar) apsaugoti turtą nuo galimo sunaikinimo ar sugadinimo arba sustabdyti netvarką;
  - 23.6. atskirti mokinį, griaunantį bendrą klasės tvarką ar gimnazijos renginį, kai jis nepaiso pakartotinių reikalavimų ir raginimų laikytis elgesio taisyklių, išvesti jį iš patalpos (pavyzdžiui, klasės, salės, valgyklos ar pan.). Pamokos metu iš klasės pašalintas mokinys atlieka mokytojo paskirtas užduotis socialinio pedagogo kabinete, prižiūrimas socialinio pedagogo arba jam

teikiama reikiama švietimo pagalba. Gimnazijos renginio metu pašalintas mokinys turi būti prižiūrimas socialinio pedagogo, kol teigiamai pasikeičia mokinio elgesys (pavyzdžiui, mokinys nusiramina, pasižada tinkamai elgtis ir pan.) arba kol mokinį pasiima jo tėvai (globėjai, rūpintojai) arba bent vienas iš jų, išskyrus atvejus, kai dėl objektyvių priežasčių jie pasiimti mokinio negali arba organizuoti mokinio perdavimą tėvams (globėjams, rūpintojams) arba bent vienam iš jų nėra tikslinga.

24. Pagrįsti fiziniai veiksmai gali varijuoti nuo stovėjimo tarp mokinių gresiant potencialiam atviram jų konfliktui, stovėjimo prieš mokinį, siekiant užkirsti kelią pavojingam mokinio elgesiui (pavyzdžiui, siekiant atitverti kelią prie lango, jei mokinys grasina iššokti, ar pan.), vedimo paėmus už rankos, iki mokinio sulaikymo, fiziškai apribojant mokinio veiksmus. Mokinio sulaikymas gali būti naudojamas tik ekstremaliose situacijose (pavyzdžiui, kai siekiama nutraukti mokinių muštynes, jeigu nėra kitų galimybių jų išskirti nepanaudojant fizinės intervencijos; kai siekiama nutraukti mokinio save žalojančią elgesį, jį apglėbiant ir laikant tol, kol mokinys nurims, ir pan.).
25. Fizinis kontaktas su mokiniu laikomas tinkamu tokiose situacijose:
  - 25.1. mokinį (-ius) laikant už rankos (-ų), sudarant ratą, žaidžiant žaidimus;
  - 25.2. mokinį vedant už rankos;
  - 25.3. guodžiant mokinį;
  - 25.4. pasveikinant mokinį;
  - 25.5. padedant neįgaliam mokiniui;
  - 25.6. mokant mokinį groti instrumentu, šokti;
  - 25.7. rodant mokiniui, kaip atlikti fizinius pratimus;
  - 25.8. rodant mokiniui, kaip tinkamai laikyti ugdymo;-si procese naudojamas mokymosi priemonės;
  - 25.9. teikiant pirmąją pagalbą.
26. Fiziniai veiksmai laikomi nepagrįstais, draudžiamais ir traktuojami kaip smurtas mokinio atžvilgiu tokiais atvejais, kai jie:
  - 26.1. naudojami kaip bausmė;
  - 26.2. naudojami norint pademonstruoti savo viršenybę;
  - 26.3. naudojami siekiant sukelti vaikui skausmą;
  - 26.4. naudojama didesnė nei yra būtina fizinė jėga.
27. Pagrįstų fizinių veiksmų naudojimas neturi kelti grėsmės mokinio gyvybei ir sveikatai.
28. Gimnazijos darbuotojas, taikydamas pagrįstus fizinius veiksmus, visada privalo vadovautis minimalių būtinų fizinių veiksmų panaudojimo trumpiausiam būtinam laikotarpiui principu.
29. Gimnazijos darbuotojai mokomi taikyti pagrįstus fizinius veiksmus, siekiant užtikrinti minimalų, saugų ir proporcingą šių veiksmų naudojimą.

VII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

30. Gimnazija, norėdama taikyti Tvarkoje numatytas poveikio priemones:
  - 30.1. numato jas Gimnazijos mokinio elgesio taisyklėse, Priėmimo į gimnaziją sutartyje ir (ar) kituose gimnazijos veiklą reglamentuojančiuose dokumentuose;
  - 30.2. supažindina mokinius ir jų tėvus (globėjus, rūpintojus) arba bent vieną iš jų su Tvarka, kitais gimnazijos dokumentais (jų pakeitimais), kuriuose numatytos poveikio priemonės netinkamai besielgiantiems mokiniams, jų taikymo sąlygos ir tvarka;
  - 30.3. moko gimnazijos darbuotojus taikyti poveikio priemones.
31. Gimnazijos direktorius skiria:
  - 31.1. socialinį pedagogą prižiūrėti mokinius 14, 22, 23.6 punktuose numatytais atvejais;
  - 31.2. įgaliotus asmenis, pagal kompetenciją dalyvaujančius taikant poveikio priemones.
32. Visus skundus dėl poveikio priemonių mokiniui taikymo privalu nuodugnai ir operatyviai išnagrinėti teisės aktų ir gimnazijos veiklą reglamentuojančių dokumentų nustatyta tvarka.
33. Apie nustatytus vaiko teisių pažeidimus gimnazija informuoja kompetentingas valstybės ir (ar) savivaldybės institucijas.